

Облікова картка дисертації

I. Загальні відомості

Державний обліковий номер: 0825U001135

Особливі позначки: відкрита

Дата реєстрації: 03-04-2025

Статус: Запланована

Реквізити наказу МОН / наказу закладу:

II. Відомості про здобувача

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Кувшинов Олексій Дмитрович

2. Oleksii D. Kuvshynov

Кваліфікація:

Ідентифікатор ORCID ID: Не застосовується

Вид дисертації: доктор філософії

Шифр наукової спеціальності: 081

Назва наукової спеціальності: Право

Галузь / галузі знань: право

Освітньо-наукова програма зі спеціальності: Право

Дата захисту: 08-04-2025

Спеціальність за освітою: Правознавство

Місце роботи здобувача: ПОЛТАВСЬКА ОБЛАСНА ПРОКУРАТУРА

Код за ЄДРПОУ: 02910060

Місцезнаходження: вул. 1100-річчя Полтави, 7, Полтава, Полтавський р-н., 39200, Україна

Форма власності:

Сфера управління: Офіс Генерального прокурора

Ідентифікатор ROR: Не застосовується

Сектор науки: Галузевий

III. Відомості про організацію, де відбувся захист

Шифр спеціалізованої вченої ради (разової спеціалізованої вченої ради): PhD 56

Повне найменування юридичної особи: Донецький державний університет внутрішніх справ

Код за ЄДРПОУ: 08571423

Місцезнаходження: вул. Велика Перспективна, буд. 1, Кропивницький, Кропивницький р-н., 25000, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство внутрішніх справ України

Ідентифікатор ROR:

Сектор науки: Університетський

IV. Відомості про підприємство, установу, організацію, в якій було виконано дисертацію

Повне найменування юридичної особи: Донецький державний університет внутрішніх справ

Код за ЄДРПОУ: 08571423

Місцезнаходження: вул. Велика Перспективна, буд. 1, Кропивницький, Кропивницький р-н., 25000, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство внутрішніх справ України

Ідентифікатор ROR:

Сектор науки: Університетський

V. Відомості про дисертацію

Мова дисертації: Українська

Коди тематичних рубрик: 10.79, 10.79.21, 10.85, 10.85.31

Тема дисертації:

1. Спеціаліст у кримінальному провадженні (кримінальний процесуальний та криміналістичний аспекти)
2. Specialist in Criminal Proceedings (Criminal Procedural and Forensic Aspects)

Реферат:

1. Дисертація є одним із перших в Україні комплексним монографічним дослідженням кримінальних процесуальних та криміналістичних проблем участі спеціаліста у кримінальному провадженні. У роботі обґрунтовується, що, зважаючи на «удосконалення» та «осучаснення» способів вчинення кримінальних правопорушень, використання порушниками при цьому сучасних досягнень науки і техніки в дізнавача, слідчого, прокурора, суду виникає необхідність залучення до кримінального провадження спеціаліста, як особи, яка володіє спеціальними знаннями та навичками, і може надавати консультації, пояснення, довідки та висновки під час досудового розслідування і судового розгляду з питань, що потребують відповідних

спеціальних знань і навичок. Утім, стан науково-методичного забезпечення залучення спеціаліста до кримінального провадження лишається не оптимальним. Зокрема, недостатньо опрацьованими або дискусійними залишаються загальні теоретичні і практичні проблеми залучення спеціаліста до участі у кримінальному провадженні, організація залучення спеціаліста до участі у С(Р)Д, тактика участі спеціалістів і застосування ними сучасних науково-технічних засобів під час проведення окремих С(Р)Д (особливо в умовах дії правового режиму воєнного стану), можливості отримання допомоги спеціаліста під час призначення судових експертиз, процесуальна природа отримання висновку спеціаліста тощо. Наведене зумовлює актуальність даної проблеми та вказує на необхідність проведення комплексних цільових досліджень за зазначеною тематикою. Процесуальний статус спеціаліста у кримінальному провадженні охарактеризовано як сукупність визначених чинним кримінальним процесуальним законодавством України прав та обов'язків спеціаліста, які виникають у зв'язку з його залученням до проведення процесуальних дій під час досудового розслідування та судового розгляду кримінальних правопорушень. До ключових елементів такого статусу віднесено: 1) сукупність юридичних норм, які регламентують його права, обов'язки та завдання у кримінальному провадженні; 2) легальне визначення спеціаліста, ключовою ознакою якого є володіння спеціальними знаннями; 3) процесуальні (юридичні) форми участі та завдання спеціаліста в кримінальному провадженні (надання допомоги в ході проведення процесуальних дій під час досудового розслідування, надання висновку спеціаліста, надання усних консультацій або письмових роз'яснень у судовому провадженні); 4) права та обов'язки спеціаліста, а також додаткові гарантії захисту й невторчання в його процесуальну діяльність; 5) юридичну відповідальність спеціаліста за невиконання чи неналежне виконання його процесуальних обов'язків; 6) обмеження щодо участі спеціаліста в кримінальному провадженні; 7) регламентацію оплати роботи спеціаліста. Відмічено проблемність питання вибору спеціаліста, якого залучено до кримінального провадження та підтвердження його кваліфікації. Запропоновано чітко регламентувати у КПК України профіль усіх спеціалістів, залучення яких є обов'язковим, та визначити порядок підтвердження їхньої кваліфікації, зобов'язати таких осіб перед початком процесуальної дії демонструвати її учасникам свій диплом про профільну освіту та, за наявності, сертифікати або інші документи про підвищення кваліфікації чи вузькопрофільне навчання. Оцінено перспективи створення реєстрів осіб, які можуть залучатися до кримінального провадження як спеціалісти, за аналогією з відповідним реєстром атестованих судових експертів. З'ясовано, що загальні організаційні засади залучення окремих категорій спеціалістів до проведення процесуальних дій у кримінальному провадженні визначені КПК України та деякими чинними підзаконними нормативно-правовими актами. Констатовано, що найбільш ефективним на практиці є механізм залучення як спеціалістів інспекторів-криміналістів, які є штатними співробітниками слідчих підрозділів, а також працівників державних судово-експертних установ. Водночас негативною визнано практику встановлення на підзаконному рівні складних бюрократизованих процедур залучення спеціалістів до кримінального провадження.

2. The dissertation is one of the first comprehensive monographic studies in Ukraine on the criminal procedural and forensic issues related to the participation of a specialist in criminal proceedings. The study argues that, considering the "improvement" and "modernization" of methods used in committing criminal offenses, and the use of modern scientific and technological advancements by offenders, there is a need for the investigator, prosecutor, and court to involve a specialist in criminal proceedings. This specialist, possessing specialized knowledge and skills, can provide consultations, explanations, references, and conclusions during the pre-trial investigation and court proceedings on issues that require such specialized knowledge and skills. However, the state of scientific and methodological support for involving a specialist in criminal proceedings remains suboptimal. In particular, the general theoretical and practical problems of involving a specialist in criminal proceedings, the organization of involving a specialist in investigative (search) actions, the tactics of specialist participation, and their use of modern scientific and technical means during specific investigative (search) actions (especially under martial law), the possibilities of obtaining specialist assistance during the appointment of forensic examinations, the procedural nature of obtaining a specialist's opinion, and so on, remain insufficiently developed or are subject to debate. This highlights the relevance of this issue and points to the necessity of conducting comprehensive targeted research

on this topic. The procedural status of a specialist in criminal proceedings is characterized as a set of rights and obligations defined by the current criminal procedural legislation of Ukraine, which arise in connection with the specialist's involvement in conducting procedural actions during the pre-trial investigation and court proceedings of criminal offenses. The key elements of this status include: 1) a set of legal norms that regulate the specialist's rights, obligations, and tasks in criminal proceedings; 2) the legal definition of a specialist, with the key characteristic being the possession of specialized knowledge; 3) the procedural (legal) forms of the specialist's participation and tasks in criminal proceedings (providing assistance during procedural actions in the pre-trial investigation, offering a specialist's opinion, and giving oral consultations or written explanations in court proceedings); 4) the rights and obligations of the specialist, along with additional guarantees of protection and non-interference in their procedural activities; 5) the legal responsibility of the specialist for failure to fulfill or improper fulfillment of their procedural duties; 6) restrictions on the specialist's participation in criminal proceedings; and 7) the regulation of payment for the specialist's work. The problematic nature of the issue of selecting a specialist involved in criminal proceedings and confirming their qualifications has been noted. It is suggested that the Criminal Procedure Code of Ukraine clearly regulate the profile of all specialists whose involvement is mandatory, and establish a procedure for confirming their qualifications. Such individuals should be required, before the commencement of any procedural action, to present their diploma of specialized education and, if available, certificates or other documents related to continuing education or specialized training to the participants of the proceedings. The prospects for creating registries of individuals who may be involved in criminal proceedings as specialists, analogous to the corresponding registry of experts, have been evaluated. It has been determined that the general organizational principles for involving certain categories of specialists in procedural actions in criminal proceedings are defined by the Criminal Procedure Code of Ukraine and some current subordinate regulatory legal acts. It is noted that the most effective mechanism in practice is the involvement of specialists, such as criminalistics inspectors who are staff members of investigative units, as well as employees of state forensic institutions. At the same time, the practice of establishing complicated bureaucratic procedures for involving specialists in criminal proceedings at the subordinate regulatory level has been recognized as negative.

Державний реєстраційний номер ДіР:

Пріоритетний напрям розвитку науки і техніки: Фундаментальні наукові дослідження з найбільш важливих проблем розвитку науково-технічного, соціально-економічного, суспільно-політичного, людського потенціалу для забезпечення конкурентоспроможності України у світі та сталого розвитку суспільства і держави

Стратегічний пріоритетний напрям інноваційної діяльності: Не застосовується

Підсумки дослідження: Теоретичне узагальнення і вирішення важливої наукової проблеми

Публікації:

- 1. Кувшинов О. Д. Актуальні питання участі спеціаліста у кримінальному провадженні. Юридичний науковий електронний журнал. 2023. № 4. С. 573-577.
- 2. Кувшинов О. Д. Участь спеціаліста у кримінальному провадженні: досвід США та деяких країн Європейського Союзу. Право і суспільство. 2023. № 3. С. 284-292.
- 3. Кувшинов О. Д. Актуальні напрями удосконалення кримінального процесуального законодавства щодо участі спеціаліста у кримінальному провадженні. Юридичний бюлетень. 2023. № 29. С. 416-424.
- 4. Кувшинов О. Д. Правові засади участі спеціаліста у кримінальному провадженні. Юридичний науковий електронний журнал. 2024. № 1. С. 616-621.
- 5. Кувшинов О. Д. Отримання висновку спеціаліста як процесуальна форма використання спеціальних знань у кримінальному провадженні. Вісник Луганського навчально-наукового інституту імені Е. О. Дідоренка. 2024. Вип. 2 (106). Ч. 2. С. 93-106.

Наукова (науково-технічна) продукція:

Соціально-економічна спрямованість:

Охоронні документи на ОПІВ:

Впровадження результатів дисертації: Впроваджено

Зв'язок з науковими темами: 0124U003107 0123U104250

VI. Відомості про наукового керівника/керівників (консультанта)

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Коваленко Володимир Вікторович

2. Volodymyr V. Kovalenko

Кваліфікація: к. ю. н., професор, 12.00.09

Ідентифікатор ORCID ID: 0000-0001-5310-2092

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи: Донецький державний університет внутрішніх справ

Код за ЄДРПОУ: 08571423

Місцезнаходження: вул. Велика Перспективна, буд. 1, Кропивницький, Кропивницький р-н., 25000, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство внутрішніх справ України

Ідентифікатор ROR:

Сектор науки: Університетський

VII. Відомості про офіційних опонентів та рецензентів

Офіційні опоненти

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Абламський Сергій Євгенович

2. Serhii Y. Ablamskyi

Кваліфікація: к. ю. н., доц., 12.00.09

Ідентифікатор ORCID ID: 0000-0003-4716-3985

Додаткова інформація: <https://www.scopus.com/authid/detail.uri?authorId=57210260080>

Повне найменування юридичної особи: Харківський національний університет внутрішніх справ

Код за ЄДРПОУ: 08571096

Місцезнаходження: пр-т Л. Ландау, 27, Харків, Харківський р-н., 61080, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство внутрішніх справ України

Ідентифікатор ROR:

Сектор науки: Університетський

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Шевчук Віктор Михайлович

2. Viktor M. Shevchuk

Кваліфікація: д. ю. н., професор, 12.00.09

Ідентифікатор ORCID ID: 0000-0001-8058-3071

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи: Національний юридичний університет імені Ярослава Мудрого

Код за ЄДРПОУ: 02071139

Місцезнаходження: вул. Пушкінська, буд. 77, Харків, Харківський р-н., 61024, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR:

Сектор науки: Галузевий

Рецензенти

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Ковальова Ольга Вікторівна

2. Olha V. Kovalova

Кваліфікація: д. ю. н., доц., 12.00.09

Ідентифікатор ORCID ID: Не застосовується

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи: Донецький державний університет внутрішніх справ

Код за ЄДРПОУ: 08571423

Місцезнаходження: вул. Велика Перспективна, буд. 1, Кропивницький, Кропивницький р-н., 25000, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство внутрішніх справ України

Ідентифікатор ROR:

Сектор науки: Університетський

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Груздь Олександр Іванович

2. Oleksandr I. Hruzd

Кваліфікація: к. ю. н., доц., 12.00.09

Ідентифікатор ORCID ID: Не застосовується

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи: Донецький державний університет внутрішніх справ

Код за ЄДРПОУ: 08571423

Місцезнаходження: вул. Велика Перспективна, буд. 1, Кропивницький, Кропивницький р-н., 25000, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство внутрішніх справ України

Ідентифікатор ROR:

Сектор науки: Університетський

VIII. Заключні відомості

**Власне Прізвище Ім'я По-батькові
голови ради**

Одерій Олексій Володимирович

**Власне Прізвище Ім'я По-батькові
головуючого на засіданні**

Одерій Олексій Володимирович

**Відповідальний за підготовку
облікових документів**

Сибірцева Людмила Сергіївна

Реєстратор

УкрІНТЕІ

**Керівник відділу УкрІНТЕІ, що є
відповідальним за реєстрацію наукової
діяльності**

Юрченко Тетяна Анатоліївна